

Obudowa Multimedialna Doradztwa Zawodowego Zawód Modelarz odlewniczy (721104)

Informacja zawodoznawcza do pracy z młodzieżą szkół
ponadpodstawowych i dorosłymi

Materiał został przygotowany w ramach projektu „Opracowanie wysokiej jakości multimedialnych informacji zawodoznawczych dla 141 zawodów szkolnictwa zawodowego” (nr POWR.02.14.00–00–1004/20) współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w odpowiedzi na konkurs „Przygotowanie i udostępnienie multimedialnych zasobów wspierających proces doradztwa edukacyjno–zawodowego (nr POWR.02.14.00-IP.02-00-001/20)”.

Informacja zawodoznawcza przeznaczona jest do pracy z młodzieżą szkół ponadpodstawowych i dorosłymi, w tym dla doradców zawodowych lub innych nauczycieli realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Informacja jest elementem zasobów multimedialnych wspierających proces doradztwa zawodowego.

Spis treści

Spis treści	3
Słownik.....	5
Część I – ogólne informacje o systemie kształcenia w Polsce	11
1. Struktura uczenia w Polsce.....	12
Wczesna edukacja i opieka.....	14
Szkolnictwo podstawowe.....	15
Szkolnictwo ponadpodstawowe.....	15
Szkolnictwo policealne	16
Szkolnictwo wyższe.....	16
Kształcenie i szkolenie dorosłych.....	17
2. Uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.....	17
Nabywanie i potwierdzanie kwalifikacji zawodowych	18
Dodatkowe umiejętności zawodowe i inne w zakresie zawodów	20
Przygotowanie zawodowe dorosłych	22
Kwalifikacje nadawane poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego przez organy władz publicznych i samorządów zawodowych.....	22
Kwalifikacje rynkowe.....	22
Część II – informacje zawodoznawcze	24
1. Dane zawodoznawcze.....	24
Synteza zawodu – Modelarz odlewniczy	24
Główne zadania zawodowe.....	24
Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie	25
Warunki pracy	25
Preferowane w zawodzie predyspozycje.....	25
Plusy i minusy zawodu	27
Typowe dla zawodu miejsca pracy	28
Typowe dla zawodu stanowiska pracy	29
Wyposażenie stanowiska pracy operatora maszyn i urządzeń przemysłu metalurgicznego – przykładowe przyrządy pomiarowe, narzędzia i urządzenia wykorzystywane w pracy.....	31
Ochronna odzież robocza	32
2. Możliwości kształcenia w zawodzie.....	32

Ścieżki uzyskiwania kwalifikacji w zawodzie – Modelarz odlewniczy	33
Możliwość kontynuacji nauki lub uzupełniania kwalifikacji – Modelarz odlewniczy.....	34
3. Sytuacja zawodu na rynku pracy	37
Zapotrzebowanie	37
Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.....	38
Zarobki.....	43
Gdzie szukać informacji na temat zatrudnienia	44
4. Statystyki oraz informacje dotyczące szkół	45
Szkoly prowadzące kształcenie w zawodzie	45
Wyniki egzaminów zawodowych.....	46
Część III – Materiały pomocnicze.....	48
1. Narzędzia i materiały wzbogacające warsztat pracy doradców zawodowych – przydatne linki:.....	48
2. Narzędzia i materiały rozszerzające informację zawodoznawczą:	48
3. Prasa branżowa:	49
4. Imprezy branżowe:.....	49

Słownik

Zawód – stanowi źródło dochodów i oznacza zestaw zadań (czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wymagających kompetencji nabytych w toku uczenia się lub praktyki. W zawodach szkolnictwa branżowego zostały wyodrębnione kwalifikacje. Zawody mogą być jednokwalifikacyjne lub dwukwalifikacyjne.

Zadania zawodowe – to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu. Układ czynności zawodowych powiązany jednym celem działania kończącym się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. Jest to podstawowa jednostka aktywności zawodowej w ramach danego zawodu, stanowiąca logiczny zbiór czynności zawodowych o określonym celu i okresie realizacji, umożliwiający sporządzenie opisu zawodu.

Szkoła ponadpodstawowa – to czteroletnie liceum ogólnokształcące, pięcioletnie technikum oraz trzyletnia branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – typy szkół, do których uczęszcza się po zakończeniu edukacji na poziomie podstawowym. Szkoły ponadpodstawowe to również: trzyletnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy, dwuletnia branżowa szkoła II (drugiego) stopnia oraz szkoła policealna dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku

Liceum ogólnokształcące – typ ponadpodstawowej szkoły czteroletniej, której ukończenie daje wykształcenie średnie i umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego oraz dalsze kształcenie na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Technikum – typ ponadpodstawowej szkoły pięcioletniej kształcącej w zawodzie, której ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego oraz uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminów zawodowych w danym zawodzie oraz dalsze kształcenie na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – typ ponadpodstawowej szkoły trzyletniej kształcącej w zawodzie, której ukończenie daje wykształcenie zasadnicze branżowe i umożliwia uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminu zawodowego w danym zawodzie, a także dalsze kształcenie w branżowej szkole II (drugiego) stopnia kształcącej w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w branżowej szkole I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia lub w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych począwszy od klasy II (drugiej).

Branżowa szkoła II (drugiego) stopnia – typ ponadpodstawowej szkoły dwuletniej, do której można uczęszczać po ukończeniu branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia. Ukończenie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia daje wykształcenie średnie branżowe i umożliwia uzyskanie dyplomu zawodowego w zawodzie nauczonym na poziomie technika, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w branżowej szkole I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia po zdaniu egzaminu zawodowego w danym zawodzie oraz uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego. W technikum, w zawodzie dwukwalifikacyjnym, w większości przypadków pierwsza kwalifikacja jest kwalifikacją zawodową nauczaną w branżowej szkole I (pierwszego) stopnia, natomiast druga kwalifikacja z technikum jest kwalifikacją zawodową nauczaną w branżowej szkole II (drugiego) stopnia.

Po ukończeniu branżowej szkoły II (drugiego) stopnia i po zdaniu egzaminu maturalnego, możliwa jest dalsza edukacja na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Szkoły prowadzące kształcenie zawodowe – szkoły kształcące w zawodach szkolnictwa branżowego to: pięcioletnie technikum, trzyletnia branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia, dwuletnia branżowa szkoła II (drugiego) stopnia oraz szkoła policealna kształcąca w zależności od zawodu od 1 roku do 2,5 lat.

Egzamin maturalny – egzamin przeprowadzany dla absolwentów liceum ogólnokształcącego i technikum posiadających wykształcenie średnie lub dla absolwentów branżowej szkoły II (drugiego) stopnia posiadających wykształcenie średnie branżowe, umożliwiający uzyskanie świadectwa dojrzałości, które wraz z zaświadczeniem o wynikach egzaminu jest podstawowym kryterium przyjęcia absolwenta na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

Egzamin zawodowy – egzamin umożliwiający uzyskanie certyfikatu kwalifikacji zawodowej w zakresie jednej kwalifikacji, a w przypadku uzyskania certyfikatów kwalifikacji zawodowych ze wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie oraz posiadania wykształcenia zasadniczego zawodowego, wykształcenia zasadniczego branżowego, wykształcenia średniego branżowego lub wykształcenia średniego – również dyplomu zawodowego.

Praktyczna nauka zawodu – rodzaj obowiązkowych zajęć edukacyjnych organizowanych przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe w formie zajęć praktycznych oraz w formie praktyk zawodowych, Zajęcia praktyczne organizuje się dla uczniów w celu opanowania przez nich umiejętności zawodowych niezbędnych

do podjęcia pracy w danym zawodzie, a w przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców – również w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

Praktyki zawodowe organizuje się dla uczniów w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

Kwalifikacja – w rozumieniu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji to określony zestaw efektów uczenia się – zgodnych z ustalonymi standardami – których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez upoważnioną instytucję.

Kwalifikacje można podzielić na:

- a. kwalifikacje pełne, które są nadawane wyłącznie w ramach systemu oświaty po ukończeniu określonych etapów kształcenia oraz w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po ukończeniu kształcenia specjalistycznego, studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich oraz po uzyskaniu stopnia doktora w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
- b. kwalifikacje częściowe – wszystkie kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, które nie są kwalifikacjami pełnymi. Kwalifikacje częściowe mogą być tworzone zarówno w systemach oświaty (kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie) i szkolnictwa wyższego (kwalifikacje podyplomowe), jak i poza nimi (kwalifikacje rynkowe i uregulowane).

Kwalifikacja w zawodzie – wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza certyfikat kwalifikacji zawodowej wydany przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną po zdaniu egzaminu zawodowego w zakresie jednej kwalifikacji. Kwalifikacje w zawodzie wyodrębnione w ramach poszczególnych zawodów są opisane w podstawie programowej kształcenia w zawodach jako zestawy oczekiwanych efektów kształcenia: wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych, pozwalający na samodzielne wykonywanie zadań zawodowych oraz kryteriów weryfikacji efektów kształcenia, czyli opisanych wymagań, które potwierdzą osiągnięcie efektów kształcenia w danej kwalifikacji.

Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy (KKZ) – kurs, którego program nauczania uwzględnia podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej kwalifikacji, którego ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu zawodowego w zakresie tej kwalifikacji.

Kurs Umiejętności Zawodowych (KUZ) – kurs, którego program nauczania uwzględnia: podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo efekty kształcenia właściwe dla dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Europejska Rama Kwalifikacji (ERK) – to struktura poziomów kwalifikacji stanowiąca układ odniesienia dla krajowych ram kwalifikacji, umożliwiająca pośrednie porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych

w różnych krajach. Została ona przedstawiona w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady.

Polska Rama Kwalifikacji (PRK) – opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji, o których mowa w załączniku II do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia Europejskich Ram Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE C 111 z 06.05.2008, str. 1), sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach, ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji – zakres i stopień złożoności wymaganych efektów uczenia się dla kwalifikacji danego poziomu, sformułowanych za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się.

Część I – ogólne informacje o systemie kształcenia w Polsce

System oświaty w Polsce przewiduje różne poziomy i formy nauki. Po ukończeniu każdego etapu kształcenia uczeń samodzielnie lub wraz z rodzicami, podejmie decyzję o wyborze dalszej drogi kształcenia. Poniżej przedstawiamy schemat, który pokazuje, jakie są możliwości kształcenia w Polsce.

Schemat kształcenia w Polsce obowiązujący od 1 września 2019 r.:

1. Szkoła podstawowa

1.1. Branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – 3 lata

1.1.1. Branżowa szkoła II (drugiego) stopnia – 2 lata

1.1.1.1. Szkoła policealna

1.1.1.2. Szkoła wyższa

1.1.1.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.1.2. Liceum ogólnokształcące dla dorosłych

1.1.2.1. Szkoła policealna

1.1.2.2. Szkoła wyższa

1.1.2.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.1.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.2. Liceum ogólnokształcące – 4 lata

1.2.1. Szkoła wyższa

1.2.2. Szkoła policealna

1.2.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.3. Technikum – 5 lat

1.3.1. Szkoła wyższa

1.3.2. Szkoła policealna

1.3.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.4. Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy

1.4.1. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

Źródło: dostępny w Internecie: doradztwo.ore.edu.pl/sciezka-ksztalcenia

1. Struktura uczenia w Polsce

Struktura uczenia w Polsce obejmuje:

1. Wczesną edukację i opiekę

- a. placówki dla dzieci w wieku 0–3 lata: żłobki, kluby dziecięce,
- b. placówki dla dzieci w wieku 3–6 lat: przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego, punkty przedszkolne.

2. Szkolnictwo podstawowe

- a. 8–letnią szkołę podstawową.

3. Szkolnictwo ponadpodstawowe

- a. 4–letnie liceum ogólnokształcące,
- b. 5–letnie technikum,
- c. 3–letnią branżową szkołę I (pierwszego) stopnia,
- d. 2–letnią branżową szkołę II (drugiego) stopnia,
- e. szkołę policealną o okresie nauki od 1 roku do 2,5 lat,
- f. 3–letnią szkołę specjalną przysposabiającą do pracy.

4. Kształcenie w rzemiośle

- a. odbywa się na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, zawartej zgodnie z przepisami prawa pracy pomiędzy rzemieślnikiem a młodocianym pracownikiem.

5. Szkolnictwo wyższe

- a. studia licencjackie,
- b. studia inżynierskie,
- c. uzupełniające studia magisterskie,
- d. jednolite studia magisterskie,
- e. studia doktorskie.

6. Kształcenie dorosłych

- a. szkołę podstawową dla dorosłych (7 i 8 klasa),
- b. 4–letnie liceum ogólnokształcące dla dorosłych,
- c. 2–letnią branżową szkołę II (drugiego) stopnia,
- d. szkołę policealną o okresie nauki od 1 roku do 2,5 lat,
- e. kwalifikacyjne kursy zawodowe,
- f. kursy umiejętności zawodowych.

Wprowadzenie branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia w miejsce zasadniczej szkoły zawodowej nastąpiło 1 września 2017 r.

Wprowadzenie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia dla absolwentów branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia nastąpiło w roku szkolnym 2020 / 2021.

Nauka w Polsce jest obowiązkowa do ukończenia 18. roku życia.

W polskim systemie edukacji oddzielono obowiązek szkolny i obowiązek nauki. Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat,

oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18. roku życia.

Po ukończeniu szkoły podstawowej obowiązek nauki spełnia się przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadpodstawowej lub realizowanie przygotowania zawodowego u pracodawcy.

Wczesna edukacja i opieka

Placówki dla dzieci w wieku 0–3 lata:

- a. żłobki,
- b. kluby dziecięce.

Uczęszczanie do żłobka jest nieobowiązkowe. Żłobki nie są częścią systemu edukacji, podlegają Ministerstwu Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Placówki dla dzieci w wieku 3–6 lat:

- a. przedszkola,
- b. oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych,
- c. zespoły wychowania przedszkolnego,
- d. punkty przedszkolne.

Od września 2016 r. edukacja przedszkolna jest nieobowiązkowa dla dzieci w wieku 3–5 lat i obowiązkowa dla 6-latków. Każdy 4- i 5-latek ma prawo do miejsca w przedszkolu. Od września 2017 r. prawo to dotyczy także dzieci 3-letnich. Rodzice dzieci 6-letnich mają od roku szkolnego 2016/17 prawo wyboru – mogą posłać 6-latka do pierwszej klasy szkoły podstawowej lub pozwolić mu na kontynuację

nauki w placówce wychowania przedszkolnego. Dzieci 7–letnie rozpoczynają obowiązkową naukę w klasie 1 szkoły podstawowej.

Szkolnictwo podstawowe

Nauka w 8–letniej szkole podstawowej obejmuje dwa etapy:

- a. klasy 1–3 (edukacja wczesnoszkolna),
- b. klasy 4–8, w których obowiązuje nauczanie w podziale na przedmioty.

Szkolnictwo ponadpodstawowe

Nowe typy szkół średnich (ponadpodstawowych):

- a. 4–letnie liceum ogólnokształcące,
- b. 5–letnie technikum,
- c. 3–letnią branżową szkołę I (pierwszego) stopnia,
- d. 2–letnią branżową szkołę II (drugiego) stopnia,
- e. 3–letnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

Uczniowie branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia i technikum oraz branżowej szkoły II (drugiego) stopnia i szkoły policealnej przystępują w trakcie trwania nauki do egzaminów zawodowych w danym zawodzie, by uzyskać dyplom zawodowy.

Uczniowie liceum ogólnokształcącego i technikum mogą po ukończeniu szkoły przystąpić do egzaminu maturalnego. Umożliwia on uzyskanie świadectwa dojrzałości, a jego posiadanie stanowi warunek wstępu na studia wyższe. Możliwość taką będą też mieli uczniowie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia.

Szkolnictwo policealne

Ten etap kształcenia jest zaliczany w polskim systemie edukacji do szkolnictwa na poziomie średnim. Szkoły policealne są przeznaczone dla osób posiadających co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe. Ukończenie szkoły policealnej pozwala na uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji w zawodzie. Nauka w szkole policealnej w zależności od zawodu trwa od 1 roku do 2,5 lat.

Szkolnictwo wyższe

Programy kształcenia są realizowane przez dwa typy uczelni:

- a. uczelnie akademickie,
- b. uczelnie zawodowe.

Oba typy uczelni prowadzą studia I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia oraz jednolite studia magisterskie, natomiast jedynie uczelnie akademickie prowadzą studia III (trzeciego) stopnia (doktoranckie) i mają uprawnienia do nadawania tytułu doktora.

Studia mogą mieć dwie podstawowe formy organizacyjne: stacjonarną i niestacjonarną.

Czas trwania studiów I (pierwszego) stopnia to:

- a. 3–4 lata w przypadku tytułu zawodowego licencjata,
- b. 3,5–4 lata w przypadku tytułu zawodowego inżyniera.

Posiadanie tytułu licencjata lub inżyniera uprawnia do podjęcia studiów II (drugiego) stopnia. Studia II (drugiego) stopnia trwają od 1,5 roku do 2 lat w zależności od kierunku studiów.

Studia na wybranych kierunkach są prowadzone jako jednolite studia magisterskie, które trwają 4–6 lat. Studia I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia oraz jednolite magisterskie kończą się egzaminem dyplomowym, po zdaniu którego studenci otrzymują dyplom ukończenia studiów wyższych.

Posiadanie tytułu magistra uprawnia do wykonywania danego zawodu i umożliwia wstęp na studia doktoranckie prowadzone na uczelniach i placówkach naukowo–badawczych, trwające od 3 do 4 lat.

Kształcenie i szkolenie dorosłych

Kształcenie ustawiczne to kształcenie osób dorosłych, ma ono na celu stworzenie osobom dorosłym szans na uzupełnienie i poszerzenie wiedzy, zdobycie kwalifikacji i umiejętności do celów zawodowych i osobistych, przystosowanie się do zmieniających się technologii czy przygotowanie do zmiany pracy. Prowadzone i organizowane jest w publicznych i niepublicznych szkołach dla dorosłych, branżowych szkołach II (drugiego) stopnia i szkołach policealnych, a także w formach pozaszkolnych realizowanych przez publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego oraz publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe.

2. Uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych

Uzyskiwanie kwalifikacji możliwe jest w różnych formach. Kwalifikacje nadawane są w systemie oświaty i szkolnictwa wyższego, a podstawą prawną regulującą uzyskiwanie kwalifikacji są m.in. następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,

2. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji,
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe,
4. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego,
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych,
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego,
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu zawodowego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Nabywanie i potwierdzanie kwalifikacji zawodowych

W branżowych szkołach pierwszego stopnia są nauczane zawody, w których wyodrębniono jedną kwalifikację. W szkołach policealnych przeważają zawody, w których wyodrębniono jedną kwalifikację, a w technikach – zawody mogą mieć maksymalnie dwie kwalifikacje. Jedna kwalifikacja może stanowić składową kilku zawodów –

kwalfikacje wyodrębnione w zawodach jednokwalifikacyjnych często stanowią składową zawodów dwukwalifikacyjnych.

Uczniowie w trakcie nauki w branżowych szkołach pierwszego stopnia, technikach, branżowych szkołach drugiego stopnia oraz w szkołach policealnych przystępują do egzaminów zawodowych w danych zawodach. Do tego samego egzaminu przystąpić mogą również uczestnicy kwalifikacyjnego kursu zawodowego (jednej z pozaszkolnych form kształcenia).

Uczniowie branżowej szkoły pierwszego stopnia będący młodocianymi pracownikami zatrudnieni u pracodawców – rzemieślników przystępują do egzaminu czeladniczego przeprowadzanego przez komisję egzaminacyjną izby rzemieślniczej.

Przystąpienie do określonego rodzaju egzaminu ze względu na status pracodawcy jako rzemieślnika lub nierzemieślnika jest jednym z warunków ukończenia branżowej szkoły pierwszego stopnia przez ucznia.

Kwalifikacje w zawodzie można nabywać także na kwalifikacyjnych kursach zawodowych. Kwalifikacyjny kurs zawodowy jest prowadzony według programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, w zakresie wybranej kwalifikacji.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe mogą być prowadzone przez szkoły w zakresie zawodów, w których kształcą oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do tej samej branży.

Po ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego, absolwenci kursu mogą przystąpić do egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji

MTL.01. Wykonywanie i naprawa oprzyrządowania odlewniczego w zawodzie modelarz odlewniczy celem uzyskania certyfikatu kwalifikacji zawodowej. Warunkiem uzyskania dyplomu zawodowego jest zdanie egzaminów z kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie modelarz odlewniczy oraz posiadanie właściwego dla danego zawodu poziomu wykształcenia.

Kwalifikacje w zawodzie można także uzyskać w trybie tzw. eksternistycznych egzaminów zawodowych, do których mogą przystąpić osoby, które co najmniej dwa lata kształciły się lub co najmniej dwa lata pracowały w danym zawodzie. Możliwość taka dotyczy większości kwalifikacji zawodowych (poza przede wszystkim zawodami z branży opieki zdrowotnej).

Egzamin zawodowy w zakresie danej kwalifikacji w zawodzie przeprowadzany jest w tym samym terminie i na tych samych zasadach zarówno dla uczniów i absolwentów szkół, jak i dla słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy eksternów (osób, które chcą potwierdzić swoje kwalifikacje zawodowe nabyte w trakcie pracy lub po co najmniej 2 latach kształcenia w danym zawodzie).

Egzaminy zawodowe prowadzą Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (OKE).

Dodatkowe umiejętności zawodowe i inne w zakresie zawodów

Od września 2019 roku szkoła prowadząca kształcenie zawodowe może zaoferować uczniowi przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie wybranych zawodów, dodatkowych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

W szkole przygotowanie do nabycia dodatkowych umiejętności zawodowych, podobnie jak przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, może być realizowane w wymiarze wynikającym z różnicy między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego, określoną w ramowym planie nauczania dla danego typu szkoły a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej / wyodrębnionych w zawodzie określoną w podstawie programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego.

Jeżeli dla danego zawodu przewidziano dodatkowe umiejętności zawodowe, ich katalog ujęty jest w załączniku 33 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Dla zawodu modelarz odlewniczy, przewidziano umiejętność dodatkową „Utrzymanie sprawności maszyn i urządzeń w przemyśle metalurgicznym”, w której zakres wchodzi:

1. rozpoznawanie stanu technicznego maszyn i urządzeń w przemyśle metalurgicznym,
2. wykonywanie przeglądów, konserwacji oraz naprawy maszyn i urządzeń w przemyśle metalurgicznym zgodnie z dokumentacją techniczno-ruchową,
3. montowanie i demontowanie elementów, podzespołów, zespołów oraz osprzętu technologicznego maszyn i urządzeń w przemyśle metalurgicznym zgodnie z dokumentacją techniczno-ruchową,

4. instalowanie i odinstalowanie maszyn i urządzeń w przemyśle metalurgicznym w miejscu ich pracy zgodnie z dokumentacją techniczno-ruchową,
5. uruchamianie maszyn i urządzeń w przemyśle metalurgicznym zgodnie z dokumentacją techniczno-ruchową

Przygotowanie zawodowe dorosłych

Przykładem procesu prowadzącego do uzyskania kwalifikacji jest przygotowanie zawodowe dorosłych realizowane przez instytucje rynku pracy. Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2022 poz. 690).

Kwalifikacje nadawane poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego przez organy władz publicznych i samorządów zawodowych

Do tej grupy należą kwalifikacje nadawane przez ministrów, szefów urzędów centralnych, instytutów badawczo–rozwojowych (m.in. Urząd Dozoru Technicznego, Transportowy Dozór Techniczny, Instytut Spawalnictwa, Urząd Regulacji Energetyki, Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego) i innych podmiotów (np. izby rzemieślnicze, samorzady zawodowe). Podstawą prawną regulującą uzyskiwanie tego rodzaju kwalifikacji są ustawy lub rozporządzenia, które regulują ich uzyskiwanie.

Kwalifikacje rynkowe

Kwalifikacje rynkowe to nieuregulowane przepisami prawa kwalifikacje, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej po zgłoszeniu do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Kwalifikacje rynkowe ujęte zostały w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK) znajdującym się pod adresem: kwalifikacje.gov.pl

Kwalifikacje rynkowe są formą potwierdzania kwalifikacji istotnych z punktu widzenia potrzeb rynku pracy i gospodarki. Możliwość ta pojawiła się w Polsce dopiero w 2015 r., kiedy została wprowadzona ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Część II – informacje zawodoznawcze

1. Dane zawodoznawcze

Synteza zawodu – Modelarz odlewniczy

Modelarz odlewniczy zajmuje się tworzeniem oprzyrządowania odlewniczego z metalu, drewna, z tworzyw sztucznych (w tym żywic epoksydowych i poliuretanowych) i mas ceramicznych na podstawie projektu przyszłego przedmiotu odlewianego. Wykonuje i naprawia formy odlewnicze na bazie skonstruowanych przez siebie modeli odlewniczych odzwierciedlających zewnętrzny kształt finalnego odlewu oraz rdzenie odlewnicze, odtwarzające wewnętrzną linię odlewu końcowego, na bazie skonstruowanej wcześniej rdzennicy (skrzynki rdzeniowej). Wykonuje i naprawia modele odlewnicze i rdzennice.

Do zawodu modelarz odlewniczy (kwalifikacja pełna) przypisany jest III poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK).

Główne zadania zawodowe

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie modelarz odlewniczy powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MTL.01. Wykonywanie i naprawa oprzyrządowania odlewniczego:

1. wykonywania oprzyrządowania odlewniczego,
2. wykonywania form metalowych,
3. konserwacji i naprawy oprzyrządowania odlewniczego i form metalowych,
4. kontroli jakości wykonania oprzyrządowania odlewniczego i form metalowych.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie

W zawodzie modelarz odlewniczy wyodrębniono jedną kwalifikację:

- Oznaczenie kwalifikacji: MTL.01.
Nazwa kwalifikacji: Wykonywanie i naprawa oprzyrządowania odlewniczego.
Poziom PRK: 3

Do kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie Modelarz odlewniczy (kwalifikacja cząstkowa) przypisany jest 3 poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Warunki pracy

Po zdobyciu zawodu będziesz pracował / pracowała:

1. w pomieszczeniach zamkniętych budynków użyteczności publicznej, mieszkalnych, zakładów przemysłowych, hal, warsztatów,
2. samodzielnie lub w zespole,
3. w pozycji stojącej lub dostosowanej do warunków miejsca pracy,
4. w systemie jednozmianowym lub wielozmianowym (w zależności od miejsca zatrudnienia),
5. w kontakcie z klientem,
6. wykorzystując specjalistyczne narzędzia oraz przyrządy pomiarowe,
7. w środowisku narażonym na hałas.

Preferowane w zawodzie predyspozycje

W zawodzie modelarz odlewniczy preferowane są następujące predyspozycje:

1. w kategorii wymagań fizycznych:
  - a. ogólna wydolność i sprawność fizyczna,
  - b. sprawność narządu wzroku.
2. w kategorii sprawności sensomotorycznych
  - a. ostrość wzroku,
  - b. rozróżnianie barw,
  - c. sprawność manualna,
  - d. dobra koordynacja wzrokowo-ruchowa.
3. w kategorii sprawności i zdolności
  - a. zdolności techniczne,
  - b. uzdolnienia plastyczne (wyczucie proporcji i estetyki),
  - c. wyobraźnia przestrzenna,
  - d. zdolność koncentracji uwagi,
  - e. umiejętność odczytywania rysunku konstrukcyjnego.
4. w kategorii cech osobowościowych
  - a. podzielność uwagi,
  - b. zdolność koncentracji,
  - c. dobra pamięć,
  - d. spostrzegawczość,
  - e. dokładność i precyzja,
  - f. cierpliwość,
  - g. wytrwałość,
  - h. samodzielność,
  - i. komunikatywność,
  - j. zdolności organizacyjne.

Przeciwwskazania do rozpoczęcia pracy i kształcenia w danym zawodzie lub szkole

Do przeciwwskazań wykonywania zawodu modelarz odlewniczy należą:

1. słaba kondycja fizyczna,
2. zaburzenia równowagi,
3. słaba koncentracja uwagi,
4. słaba pamięć,
5. brak dobrze rozwiniętej wyobraźni przestrzennej,
6. brak widzenia przestrzennego,
7. wady wzroku niepoddające się korekcji i daltonizm,
8. niedosłuch,
9. epilepsja,
10. przewlekłe choroby układu nerwowego,
11. choroby ograniczające sprawność ruchową,
12. wady i choroby kręgosłupa,
13. silne alergie,
14. choroby układu oddechowego,
15. choroby układu krążenia,
16. wady serca.

Plusy i minusy zawodu

Plusy:

1. stałe zapotrzebowanie na rynku pracy – możliwość podjęcia pracy w wielu wyspecjalizowanych zakładach produkcyjnych i wytwórczych,
2. możliwość podjęcia pracy w kraju oraz za granicą,
3. możliwość ciągłego doskonalenia zawodowego,
4. wszechstronność zawodu dająca możliwość wykonywania różnych prac w branży odlewniczej i przetwórstwa tworzyw sztucznych.

Minusy:

1. praca wymagająca wysiłku fizycznego,
2. praca w wymuszonej pozycji ciała (może wywoływać bóle kręgosłupa),
3. praca w trudnym środowisku (oddziaływanie różnych substancji chemicznych, wysoka temperatura urządzeń, zanieczyszczenie pyłem, hałas, wibracje),
4. trudności w pracy może mieć kandydat o słabszych zdolnościach technicznych i manualnych, mniejszych uzdolnieniach plastycznych, słabej koncentracji uwagi oraz ze słabszą wyobraźnią przestrzenną.

Typowe dla zawodu miejsca pracy

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie modelarz odlewniczy może podejmować pracę w:

1. hutach,
2. odlewniach (modelarniach dużych i małych odlewni),
3. samodzielnych modelarniach odlewniczych, d) zakładach odlewnictwa artystycznego,
4. firmach zajmujących się produkcją dzwonów (odlewniach ludwisarskich),
5. firmach zajmujących się produkcją rzeźb, galanterii metalowej,
6. zakładach produkcyjnych wyrobów artystycznych, h) zakładach przetwórstwa tworzyw sztucznych przy wykonywaniu form do kształtowania wyrobów metodą wtrysku, prasowania i laminowania,
7. warsztatach modelarskich,
8. modelarni drewnianej w zakładzie odlewniczym,
9. modelarni metalowej w zakładzie odlewniczym,

10. modelarni w fabryce jachtów (modele wykonywane z żywicy),
11. teatrze – przy budowaniu scenografii

Ponadto może:

1. pracować fizycznie, realizując zadania związane z wyuczonym zawodem,
2. awansować na stanowisko brygadzysty lub mistrza po uzyskaniu doświadczenia zawodowego, kompetencji organizacyjnych oraz w zakresie zarządzania małymi zespołami pracowników,
3. założyć i prowadzić własną działalność w zakresie wykonawstwa oprzyrządowania odlewniczego,
4. dalej się kształcić w branżowej szkole II stopnia i uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie technik odlewnik po potwierdzeniu kwalifikacji MTL.04. Organizacja i nadzorowanie procesu odlewniczego oraz uzyskaniu wykształcenia średniego,
5. po uzyskaniu wykształcenia średniego i zdaniu egzaminu dojrzałości dalej kształcić się na wyższej uczelni (np. na kierunkach związanych z odlewnictwem) i po ukończeniu studiów awansować na stanowisko kierownicze,
6. doskonalić się w modelowaniu 3D,
7. rozszerzać kompetencje zawodowe poprzez kształcenie w zawodach pokrewnych bądź poprzez udział w kursach organizowanych przez firmy związane z branżą odlewniczą,
8. doskonalić umiejętności, uczestnicząc w branżowych szkoleniach, konferencjach, jak również warsztatach tematycznych dotyczących zagadnień związanych z ogólnie pojętym odlewnictwem

Typowe dla zawodu stanowiska pracy

Do typowych stanowisk pracy w tym zawodzie należą:

1. Tokarz rdzennicy drewnianej,
2. Stanowisko ręcznego wykonywania modeli (modelarz w drewnie),
3. Modelarz-frezer w drewnie (praca na frezarce pionowej),
4. Stanowisko szlifowania modelu szlifierką taśmową (modelarz-szlifierz w drewnie),
5. Modelarz-tokarz (w metalu),
6. Stanowisko ręcznego wykonywania modeli (modelarz w metalu),
7. Modelarz-frezer w drewnie (praca na frezarce,
8. Stanowisko frezowania modelu na frezarce pionowej (modelarz-frezer w drewnie),
9. Kontroler jakości,
10. Pracownik kontroli jakości ze skanerem,
11. Modelarz-frezer (w metalu),
12. Kontroler omodelowania na linii formierskiej,
13. Kontroler modeli na płycie,
14. Formierz z ubijakiem,
15. Formierz ręczny,

Zawodami pokrewnymi są:

1. Formierz odlewnik,
2. Zalewacz form,
3. Ludwisiarz,
4. Piecowy pieca łukowego,
5. Operator maszyn i urządzeń odlewniczych,
6. Stolarz,
7. Producent mebli,
8. Scenograf w teatrze,

Wyposażenie stanowiska pracy operatora maszyn i urządzeń przemysłu metalurgicznego – przykładowe przyrządy pomiarowe, narzędzia i urządzenia wykorzystywane w pracy

Narzędzia:

1. miara,
2. suwmiarki,
3. kątomierz,
4. mikrometr,
5. głębokościomierz,
6. płyta traserska, kątowniki i suwmiarki,
7. wysokościomierz,
8. piła ręczna,
9. piła „lisi ogon”,
10. piła ramowa do drewna,
11. zestaw dłut,
12. pilnik do drewna,
13. strug ręczny,
14. ścisk stolarski,
15. stół do pracy modelarza w drewnie,
16. piła taśmowa,
17. piła tarczowa,
18. wiertarka do drewna,
19. wiertarka do styropianu,
20. wiertarka do metalu,
21. hybrydowy skaner 3D (urządzenie pomiarowe umożliwiające porównanie wyprodukowanego modelu odlewniczego z modelem referencyjnym CAD),
22. maszyna formierska (stanowisko wykonywania form),

23. karuzela (stół obrotowy) do zalewania skrzynek linii formierskiej,
24. skrzynki formierskie,
25. 5-osiowa frezarka modelarska CNC do modeli i form 3D,
26. frezarka 5-osiowa CNC centrum obróbcze do drewna,
27. frezarka 5-osiowa CNC do obróbki tworzyw sztucznych,
28. modelarska 5-osiowa frezarka CNC do modeli 3D,
29. 5-osiowe centrum obróbcze CNC.

Ochronna odzież robocza

Do artykułów ochronnych niezbędnych na stanowisku pracy należą:

1. fartuch roboczy,
2. ubranie robocze,
3. okulary ochronne,
4. czapka lub kask ochronny,
5. buty robocze,
6. maska przeciwpyłowa.

Na wyposażeniu stanowiska pracy powinna się znaleźć apteczka.

2. Możliwości kształcenia w zawodzie

Przed rozpoczęciem kształcenia lekarz medycyny pracy musi dokonać oceny możliwości pobierania nauki uwzględniającej stan zdrowia i zagrożenia występujące w miejscu nauki oraz wystawić zaświadczenie lekarskie zawierające orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu. Zaświadczenie to należy dostarczyć do szkoły przed rozpoczęciem kształcenia w zawodzie (skierowanie na badanie wystawia szkoła).

Ścieżki uzyskiwania kwalifikacji w zawodzie – Modelarz odlewniczy

Uczniowie szkół ponadpodstawowych oraz osoby dorosłe mogą nabywać kwalifikacje w zawodzie Modelarz odlewniczy poprzez ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego oraz zdanie egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji MTL.03. Eksploatacja maszyn i urządzeń przemysłu metalurgicznego. Warunkiem uzyskania dyplomu w zawodzie będzie posiadanie wykształcenia zasadniczego zawodowego lub zasadniczego branżowego lub średniego lub średniego branżowego.

Również uczniowie liceum ogólnokształcącego równoległe do nauki w liceum mogą uczęszczać na kwalifikacyjny kurs zawodowy z kwalifikacji MTL.01. Wykonywanie i naprawa oprzyrządowania odlewniczego i zdać egzamin zawodowy z tej kwalifikacji. Dyplom w zawodzie Modelarz odlewniczy otrzymają po ukończeniu liceum oraz uzyskaniu wykształcenia średniego.

Kwalifikacje w zawodzie można także uzyskać w trybie tzw. eksternistycznych egzaminów zawodowych, do których mogą przystąpić osoby dorosłe, które co najmniej dwa lata kształciły się lub co najmniej dwa lata pracowały w zawodzie. Osoby te, jeśli posiadają wykształcenie zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe lub średnie lub średnie branżowe, mogą zostać operatorami maszyn i urządzeń przemysłu metalurgicznego po zdaniu egzaminu eksternistycznego zawodowego z kwalifikacji MTL.01. Wykonywanie i naprawa oprzyrządowania odlewniczego.

Ścieżka 1. Dla młodzieży szkół ponadpodstawowych i dla dorosłych:

Pierwszym krokiem do zawodu jest ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego z kwalifikacji MTL.01. Wykonywanie i naprawa oprzyrządowania odlewniczego i zdanie egzaminu zawodowego z tej kwalifikacji. Drugim krokiem jest posiadanie wykształcenia zasadniczego zawodowego lub zasadniczego branżowego lub średniego lub średniego branżowego.

Ścieżka 2. Dla osób dorosłych:

Pierwszym krokiem do zawodu technika jest posiadanie dwóch lat kształcenia w zawodzie lub dwóch lat pracy w zawodzie. Drugim krokiem jest posiadanie wykształcenia zasadniczego zawodowego lub zasadniczego branżowego lub średniego lub średniego branżowego. Ostatnim krokiem jest zdanie egzaminu eksternistycznego zawodowego z kwalifikacji MTL.01. Wykonywanie i naprawa oprzyrządowania odlewniczego.

Ścieżka 3. Dla uczniów liceum ogólnokształcącego:

Pierwszym krokiem do zawodu jest ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego z MTL.01. Wykonywanie i naprawa oprzyrządowania odlewniczego i zdanie egzaminu zawodowego z tej kwalifikacji. Drugim krokiem jest uzyskanie wykształcenia średniego po ukończeniu liceum.

Możliwość kontynuacji nauki lub uzupełniania kwalifikacji – Modelarz odlewniczy

Każdy pracujący w zawodzie modelarz odlewniczy powinien ustawicznie doskonalić swoje umiejętności zawodowe i poszerzać wiedzę z zakresu modelarstwa odlewniczego. Udział w szkoleniach – kursach i warsztatach organizowanych przez pracodawców czy organizacje branżowe (np. Stowarzyszenie Techniczne Odlewników Polskich STOP,

Odlewniczą Izbę Gospodarczą, Polską Grupę Odlewniczą S.A., Instytut Odlewnictwa w Krakowie, Centrum Polskiego Odlewnictwa, Wydział Odlewnictwa AG-H w Krakowie, Odlewnie Polskie S.A. w Starachowicach, Pracownię Rzemieślniczą Silesia Castings, TechniCast Zakład Modeli Odlewniczych, MTM Modele, firmę Modelarstwo AA w Suchym Lesie, Modelarnię Odlewniczą w Bodzanowie) stwarza możliwość poszerzenia swojej wiedzy zawodowej. Modelarz odlewniczy powinien również uzupełniać swoje kwalifikacje poprzez udział w kursach pozwalających uzyskać dodatkowe uprawnienia, np.: kurs operatora żurawi stacjonarnych, kurs kierowców wózków jezdniowych, kurs na uprawnienia energetyczne, kurs spawacza, kurs operatora obrabiarek CNC.

Udział w kwalifikacyjnych kursach zawodowych o charakterze pokrewnym do posiadanych kwalifikacji (np. technik odlewnik, operator maszyn i urządzeń odlewniczych) również daje możliwość podwyższenia kwalifikacji zawodowych.

Modelarz odlewniczy powinien również uzupełniać swoje kwalifikacje poprzez udział w kursach pozwalających uzyskać dodatkowe uprawnienia, np.: kurs obsługi obrabiarek sterowanych numerycznie CNC, kurs spawacza, kurs operatora żurawi stacjonarnych, kurs kierowców wózków jezdniowych, kurs na uprawnienia energetyczne.

Ponadto istnieje możliwość kontynuowania nauki w branżowej szkole II stopnia lub na kwalifikacyjnym kursie zawodowym z kwalifikacji MTL.04. Organizacja i nadzorowanie procesu odlewniczego, celem uzyskania dyplomu w zawodzie technik odlewnik

Ścieżka 4. Dla absolwentów branżowej szkoły I stopnia:

Aby uzyskać zawód modelarz odlewniczy, należy w pierwszej kolejności ukończyć trzyletnią branżową szkołę I stopnia o w zawodzie modelarz odlewniczy oraz zdać egzaminu zawodowego z kwalifikacji MTL.01. Wykonywanie i naprawa oprzyrządowania odlewniczego. Następnym krokiem jest ukończenie dwuletniej branżowej szkoły II stopnia w zawodzie technik odlewnik (szkoła z maturą) oraz zdanie egzaminu zawodowego z kwalifikacji MTL.04. Organizacja i nadzorowanie procesu odlewniczego. Alternatywnie można ukończyć kwalifikacyjny kurs zawodowy z kwalifikacji MTL.04. Organizacja i nadzorowanie procesu odlewniczego i zdać egzamin zawodowy z tej kwalifikacji.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnieniu modelarza odlewniczego są:

1. suplement Europass do Dyplomu Potwierdzającego Kwalifikacje Zawodowe (w języku polskim i obcym) wydawany przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną, zawierający szczegółowy opis umiejętności i kompetencji uzyskanych przez posiadacza dyplomu zawodowego,
2. suplement Europass do świadectwa czeladniczego (w języku polskim i angielskim), wydawany przez izby rzemieślnicze,
3. dodatkowe uprawnienia, np. spawacza,
4. certyfikaty potwierdzające kompetencje uzyskane na kursach,
5. udokumentowane doświadczenie w pracy w branży odlewniczej w obszarze modelarstwa – rekomendacje od poprzednich pracodawców lub opinie opiekunów odbytych praktyk/staży,
6. certyfikat lub zaświadczenie potwierdzające znajomość języka obcego nowożytnego w stopniu komunikatywnym,
7. certyfikaty i zaświadczenia potwierdzające dodatkowe kompetencje uzyskane podczas specjalistycznych szkoleń branżowych, np. kursy: Programowanie i obsługa frezarek CNC, Programowanie

i obsługa tokarek CNC, Oprogramowanie CAD/CAM, Modelowanie 3D, Wykorzystanie druku 3D w modelarstwie odlewniczym.

3. Sytuacja zawodu na rynku pracy

Zapotrzebowanie

Modelarz odlewniczy to zawód ciekawy i zróżnicowany, o szerokich możliwościach zatrudnienia. Pracownicy w zawodzie modelarz odlewniczy są poszukiwani przez pracodawców w tych województwach, gdzie dynamicznie rozwijają się gałęzie przemysłu bazujące na detalach wytwarzanych przez odlewanie, np. w województwie podkarpackim prężnie rozwija się przemysł motoryzacyjny i lotniczy, zgłaszający ogromne zapotrzebowanie na różnego rodzaju odlewy. Wielkie zakłady odlewnicze koncentrują się m.in. w Gorzycach, Stalowej Woli, Mielcu, Rzeszowie, Jasionce, Leżajsku, Krośnie, Sanoku.

Badania Instytutu Odlewnictwa w Krakowie wskazują, że polska branża odlewnicza dobrze sobie radzi w trudnych warunkach innowacyjnej, zglobalizowanej gospodarki wolnorynkowej. Konkuruje z podmiotami zagranicznymi nie tylko ceną, ale również jakością wyrobów.

Odlewnictwo uznawane jest za strategiczną gałąź gospodarki, a odlewy traktowane są jako dobro społeczne. Aby odlew był wykonany solidnie i precyzyjnie, konieczne jest wzorowe wykonanie oprzyrządowania odlewniczego (modeli odlewniczych i rdzennic, a docelowo form odlewniczych i rdzeni odlewniczych). Zadanie to realizuje modelarz odlewniczy, którego obecność i działalność w każdej odlewni, modelarni jest nie do przecenienia. Współczesne odlewnictwo stanowi dynamicznie rozwijającą się dziedzinę nauki, techniki i przemysłu. Rozwój ten obejmuje stałe zwiększenie skali produkcji oraz wielkości zatrudnienia. Tendencja wzrostowa w branży odlewnictwa utrzyma się, według

prognoz, w najbliższych latach, a więc pracownicy z tytułem modelarz odlewniczy nie będą mieli żadnych problemów ze znalezieniem zatrudnienia w zawodzie.

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy jest określana corocznie przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w drodze obwieszczenia i uwzględnia dane Instytutu Badań Edukacyjnych opracowane m.in. na podstawie statystyki publicznej, danych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Systemu Informacji Oświatowej oraz po zasięgnięciu opinii rad sektorowych do spraw kompetencji i Rady Programowej do spraw kompetencji, o których mowa w ustawie o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, a także ministrów właściwych dla zawodów szkolnictwa branżowego.

Źródła danych wykorzystywane do stworzenia prognozy:

- badanie Głównego Urzędu Statystycznego,
- dane systemu ubezpieczeń społecznych,
- wyniki monitorowania losów szkół wyższych,
- wyniki badań rynku pracy zlecanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- dane z portali zatrudnieniowych,
- informacje pochodzące z krajowych i wojewódzkich strategii rozwoju.

Prognoza ma na celu ułatwienie finansowania kształcenia zawodowego na odpowiednim poziomie, a przez to zmniejszenie skutków

nadmiernego finansowania zawodów nadwyżkowych. Zgodnie z ustawą – Prawo oświatowe, jest również wykorzystywana m.in. przez wojewódzkie rady rynku pracy, w realizacji zadań nałożonych ustawą o promocji zatrudnienia, polegających na wydawaniu opinii co do zasadności kształcenia w danym zawodzie.

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego została opublikowana obwieszczeniem Ministra Edukacji i Nauki 1.02.2023 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

Prognoza zbiera w całość różne źródła opisujące tendencje na rynku pracy w odniesieniu do strategii rozwoju państwa i regionów. Ma na celu dostarczenie takich informacji, by można było kształtować i dopasowywać ofertę szkolnictwa branżowego w sposób właściwy do potrzeb krajowego i wojewódzkiego rynku pracy, a ukazywać się ma corocznie, do 1 lutego danego roku.

W dokumencie można znaleźć uporządkowany alfabetycznie wykaz zawodów szkolnictwa branżowego, na które – ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa – prognozowane jest szczególne zapotrzebowanie na krajowym rynku pracy. W zestawieniu znajdują się również dane dotyczące rynku pracy w poszczególnych województwach dla zawodów, dla których prognozowane jest duże i umiarkowanie duże zapotrzebowanie na pracowników.

Według prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego zawód modelarz odlewniczy nie znalazł się wśród zawodów, dla których, ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa, jest prognozowane szczególne zapotrzebowanie na

pracowników na krajowym rynku pracy. Aktualne zapotrzebowanie na pracowników w zawodzie modelarz odlewniczy można sprawdzić w przygotowywanej corocznie prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

W prognozie z roku 2023 zidentyfikowano 33 zawody o szczególnym znaczeniu na krajowym rynku pracy:

1. Automatyk, 731107
2. Betoniarz-zbrojarz, 711402
3. Cieśla, 711501
4. Dekarz, 712101
5. Elektromechanik, 741201
6. Elektryk, 741103
7. Kierowca mechanik, 832201
8. Mechanik-monter maszyn i urządzeń, 723310
9. Mechatronik, 742118
10. Monter izolacji przemysłowych, 712403
11. Monter konstrukcji budowlanych, 711102
12. Monter nawierzchni kolejowej, 711603
13. Monter stolarki budowlanej, 712906
14. Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych, 814209
15. Operator maszyn i urządzeń do robót ziemnych i drogowych, 834209
16. Operator maszyn i urządzeń w gospodarce odpadami, 313211
17. Operator obrabiarek skrawających, 722307
18. Technik automatyk, 311909
19. Technik automatyk sterowania ruchem kolejowym, 311407

20. Technik budowy dróg, 311216
21. Technik dekarstwa, 311221
22. Technik elektroenergetyk transportu szynowego, 311302
23. Technik elektryk, 311303
24. Technik energetyk, 311307
25. Technik gospodarki odpadami, 325515
26. Technik izolacji przemysłowych, 311608
27. Technik mechanik, 311504
28. Technik mechatronik, 311410
29. Technik programista, 351406
30. Technik robotyk, 311413
31. Technik spawalnictwa, 311516
32. Technik montażu i automatyki stolarki budowlanej, 311222
33. Technik transportu kolejowego, 311928

Zawód modelarz odlewniczy nie występuje w prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym rynku pracy.

W prognozie na rok szkolny 2022/2023, dla zawodu modelarz odlewniczy zapotrzebowanie na pracowników przedstawia się następująco:

- Liczba jednostek, które wykazały zatrudnionych w zawodach zgodnie z KZSZ – 252,
- Liczba zatrudnionych w zawodach zgodnie z KZSZ – 3018,
- Liczba jednostek, które wykazały poszukiwanie pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 86,
- Liczba poszukiwanych pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 222,

- Liczba jednostek, które wykazały poszukiwanie pracowników na umowę zlecenie w zawodach zgodnie z KZSZ – 1,
- Liczba poszukiwanych pracowników na umowę zlecenie zgodnie z KZSZ – 1,
- Liczba jednostek, które planują przyjęcia pracowników (w perspektywie rocznej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 14,
- Liczba pracowników – planowane przyjęcia (w perspektywie rocznej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 31,
- Liczba jednostek, które planują przyjęcia pracowników (w perspektywie trzyletniej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 8,
- Liczba pracowników – planowane przyjęcia (w perspektywie trzyletniej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 29,
- Liczba jednostek, które planują zwolnienia pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 0,
- Liczba pracowników – planowane zwolnienia w zawodach zgodnie z KZSZ – 0.

Źródło: stat.gov.pl

Relacja między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców – pracownicy przetwórstwa metali, prognoza na rok 2023, według powiatów:

- duża nadwyżka poszukujących pracy – Znalezienie pracy może być szczególnie trudne ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców – brak.
- nadwyżka poszukujących pracy – Znalezienie pracy może być trudne ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu

kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców – brak.

- równowaga popytu i podaży – Liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych i chętnych do podjęcia zatrudnienia (podaż i popyt zrównoważą się) – 287 powiatów.
- deficyt poszukujących pracy – Nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje będzie niewielka – 56 powiatów.
- duży deficyt poszukujących pracy – Zdecydowanie nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje – niewielka – brak.
- brak oceny – Brak prognozy ze względu na ograniczone występowanie zawodu na rynku pracy lub brak informacji potrzebnych do sporządzenia prognozy – 37 powiatów.

Zarobki

Wynagrodzenie w 2023 roku osób pracujących w zawodzie Modelarz odlewniczy jest zróżnicowane i zawiera się z reguły w przedziale od 3490 zł do 4180 zł brutto miesięcznie, według źródła

<https://wynagrodzenia.pl/moja-placa/ile-zarabia-modelarz-odlewniczy>.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód modelarz odlewniczy uzależniony jest od:

- Wielkość zakładu pracy,
- Staż pracy,

- Posiadanych umiejętności,
- Szczegółowy zakres zadań,
- Sytuacja na lokalnym rynku pracy,
- Rodzaj pracodawcy (prywatny, publiczny),
- Zaangażowanie w pracy,
- Doświadczenie zawodowe,
- Region Polski.

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z polecanych źródeł danych.

Polecane źródła danych:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Gdzie szukać informacji na temat zatrudnienia

Informacji na temat zatrudnienia szukaj na:

1. pracuj.pl
2. goldenline.pl
3. praca.pl
4. praca.gov.pl
5. praca.money.pl
6. praca.gratka.pl

Portale branżowe:

1. pgosa.pl

2. wiph.pl
3. metale.pl

4. Statystyki oraz informacje dotyczące szkół

Dane statystyczne, ogólne informacje dotyczące szkół możesz znaleźć w opracowaniach Głównego Urzędu Statystycznego „Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2022 / 2023”.

Szkoły prowadzące kształcenie w zawodzie

Informację o szkołach prowadzących kształcenie w tym zawodzie na terenie całego kraju znajdziesz pod adresami:

- <https://rspo.gov.pl>
- <https://infozawodowe.men.gov.pl>

Szkoły kształcące w zawodzie Modelarz odlewniczy w roku szkolnym 2022 / 2023:

- [kujawsko- pomorskie](#)
- [podkarpackie](#)
- [małopolskie](#)
- [śląskie](#)
- [łódzkie](#)
- [opolskie](#)
- [dolnośląskie](#)
- [lubuskie](#)
- [wielkopolskie](#)
- [zachodniopomorskie](#)
- [pomorskie](#)
- [warmińsko-mazurskie](#)

Wyniki egzaminów zawodowych

W trakcie nauki w szkole uczniowie zdają egzamin zawodowy. Zdany egzamin oraz ukończenie szkoły daje tytuł modelarz odlewniczy.

Aby zdać egzamin zawodowy należy uzyskać:

1. z części pisemnej – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania,
2. z części praktycznej – co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania.

Wynik egzaminu zawodowego ustala i przekazuje komisja okręgowa.

Wyniki szczegółowe dla kwalifikacji MTL.01. na podstawie opublikowanego przez Centralną Komisję Egzaminacyjną sprawozdania z osiągnięć zdających egzamin zawodowy w 2022 roku.

Wyniki ogólne egzaminu zawodowego w czerwcu i lipcu 2022 roku:

1. Dla kwalifikacji MTL.01. Wykonywanie i naprawa oprzyrządowania odlewniczego, zawód 721104 – Modelarz odlewniczy, 311705 – Technik odlewnik:
  - a. Liczba osób przystępujących do egzaminu:
    - i. Część pisemna: 1,
    - ii. Część praktyczna: 1,
    - iii. Cały egzamin: 1,
  - b. Zdawalność:
    - i. Część pisemna: 0,0%,
    - ii. Część praktyczna: 100,00%,
    - iii. Cały egzamin: 0,0%

Obejmuje zdających, którzy uzyskali wyniki z obu części egzaminu (przystąpili do obu części egzaminu). Źródło: na podstawie Sprawozdania z osiągnięć zdających egzamin zawodowy oraz egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w 2022 roku. Centralna Komisja Egzaminacyjna.

Zdawalność egzaminu z podziałem na uczniów, absolwentów, eksternów i osoby, które ukończyły kwalifikacyjne kursy zawodowe w kwalifikacjach MTL.01.

Wyniki ogólne egzaminu zawodowego w czerwcu i lipcu 2022 roku:

1. Dla kwalifikacji MTL.03.:

a. Uczniowie:

- i. Część pisemna: 0,0%,
- ii. Część praktyczna: 100,0%,
- iii. Cały egzamin: 0,0%,

Dane zdających, którzy przystąpili do obu części egzaminu. Źródło: na podstawie Sprawozdania z osiągnięć zdających egzamin zawodowy oraz egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w 2022 roku, Centralna Komisja Egzaminacyjna.

Część III – Materiały pomocnicze

1. Narzędzia i materiały wzbogacające warsztat pracy doradców zawodowych – przydatne linki:

- a. [Zintegrowana Platforma Edukacyjna](#),
- b. [Opisy zawodów](#),
- c. [Portal Infozawodowe](#),
- d. [Ośrodek Rozwoju Edukacji](#),
- e. [Centrum Informatyczne Edukacji](#),
- f. [Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych](#),
- g. [Ministerstwo Edukacji Narodowej - szkolnictwo branżowe](#),
- h. [Doradztwo edukacyjno-zawodowe - Ośrodek Rozwoju Edukacji](#),
- i. [Portal Europejskich Służb Zatrudnienia \(EURES\)](#),
- j. [Wortal Publicznych Służb Zatrudnienia](#),
- k. [Zintegrowany System Kwalifikacji](#),
- l. [Instytut Badań Edukacyjnych](#).

2. Narzędzia i materiały rozszerzające informację zawodoznawczą:

- a. Podstawa programowa kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego Modelarz odlewniczy (721104),
- b. Klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego),

- c. Informator o egzaminie zawodowym – Modelarz odlewniczy (721104),
- d. Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy publikowane corocznie w terminie do dnia 1 lutego danego roku.

3. Prasa branżowa:

- a. dwumiesięcznik „Przegląd Odlewnictwa”,
- b. dwumiesięcznik naukowo-techniczny „Biuletyn Instytutu Odlewnictwa”,
- c. kwartalnik naukowo-techniczny „Odlewnictwo Współczesne – Polska i Świat”,
- d. dwumiesięcznik „Odlewnictwo – Nauka i Praktyka”,
- e. kwartalnik „Prace Instytutu Odlewnictwa”,
- f. kwartalnik Archiwum Inżynierii Odlewniczej (Archives of Foundry Engineering),
- g. miesięcznik modelarski „Model Fan”,
- h. miesięcznik „Modelarz”,
- i. portal odlewniczy Foundry-Planet.com.

4. Imprezy branżowe:

- a. Międzynarodowe Targi Technologii dla Odlewnictwa METAL w Kielcach,
- b. FOCAS – Forum Odlewnicze MTP – Międzynarodowe Targi Poznańskie,

- c. METALFORUM –Salon Metalurgii, Hutnictwa, Odlewnictwa i Przemysłu Metalowego – MTP,
- d. Międzynarodowe Targi Aluminium i Technologii, Materiałów i Produktów Metali Nieżelaznych ALUMINIUM & NONFERMET w Kielcach,
- e. Targi Obróbki Ciepłej Metali HEAT TREATMENT w Kielcach,
- f. Targi Przemysłowej Techniki Pomiarowej oraz Badań CONTROL-TECH w Kielcach,
- g. Specjalistyczne Targi Odlewów i Odkuwek CastForge w Stuttgarcie,
- h. Międzynarodowe Targi Poddostawców w Lipsku,
- i. Światowy Kongres Odlewnictwa w Korei,
- j. Ogólnopolski Dzień Odlewnika – najważniejsze wydarzenie branży odlewniczej w Polsce i na arenie międzynarodowej – patronat: Światowa Organizacja Odlewnictwa (World Foundry Organization); patronat medialny: portal odlewniczy Foundry-Planet.com,
- k. Konkurs „Odlew Roku” – organizator: Stowarzyszenie Techniczne Odlewników Polskich STOP,
- l. Konkurs modelarski „ Sztuka w przemyśle, przemysł w sztuce